

The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Introduction To Midrash And Aggadah: The Book And Its Tales - 17109

Last update 30-10-2024

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 1st degree (Bachelor)

Responsible Department: Hebrew Literature

Academic year: 0

Semester: 1st Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Dr. Yael Fisch

Coordinator Email: yael.fisch@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours: by appointment

Teaching Staff:

Dr. Yael Fisch

Course/Module description:

An introduction to the major genres, the collections of rabbinic midrashic literature and the central methods used in the discipline.

Course/Module aims:

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

Upon completion of the course, the student will have a preliminary knowledge of the various forms of midrashic discourse and their history, as well as the foundation for developing the proper analytical skills required for the proper understanding of the corpus.

Attendance requirements(%):

90%

Teaching arrangement and method of instruction: Lecture course, reading of primary and secondary literature and class discussion. Additionally, across the term, students will submit three written assignments that will present a research/reading approach to a story or midrashic homily.

Course/Module Content:

1. Introduction
2. The Bible as Commentary
3. Second Temple Literature: Trends in Narrativity and Interpretation
4. The Tannaitic Aggadah
5. Aggadic Homilies in the Halakhic Midrashim
6. Comparative Midrash
7. Midrash and Aggadah in the Literature of the Amoraim
8. Aggadah Collections from Palestine
9. Parables
10. Tales of the Sages
11. Narratives and Sugiyot: Parts and Wholes
- Tanhuma Literature
13. Parallels, Redaction, Retellings

Required Reading:

ביבליוגרפיה (נתונה לשינויים)

ביאליק, "הלכה ואגדה," דברי ספרות, תל אביב: דביר, תשכ"ה

סוגה, אוסף, קומפוזיציה ועריכה בספרות האגדה והמדרש

יונה פרנקל, דרכי האגדה והמדרש, רמת גן 1991, 3-10.

מנחם הירשמן ותמר קדרי, 'מדרש אגדה', ספרות חז"ל הארץ-ישראלית: מבואות ומחקרים, ירושלים תשע"ח, 511-552.

יאיר זקוביץ, 'פרשנות פנים-מקראית', ספרות המקרא: מבואות ומחקרים א, ירושלים תשע"א, 429-453.

Michael Fishbane, *Biblical Interpretation in Ancient Israel*, Oxford 1988.

James L. Kugel, "The Beginnings of Biblical Interpretation," in *A Companion to Biblical Interpretation in Early Judaism*, Matthias Henze (ed.), Eerdmans 2012, 3-26, יעקב כדורי, 'פרשנות המקרא בקומראן', מגילות קומראן: מבואות ומחקרים ב, ירושלים תשס"ט, 387-409.

יעל פיש, תרגום השבעים, בין יוספוס וחז"ל, כרך א, מאת טל אילן וורד נעם, בשיתוף מאיר בן שחר, דפנה ברץ ויעל פיש, 2017, עמ' 145-167.

א' שנאן, עולמה של ספרות האגדה, תל אביב תשמ"ז, עמ' 104-121.

יונה פרנקל, מדרש ואגדה, תל אביב תשנ"ז, כרך ג, יחידה ט, עמ' 694-708.

חננאל מאק, מדרש האגדה, תל אביב תשמ"ט, עמ' 9-18.

מנחם כהנא, מבוא למדרשי התנאים, ספרות חז"ל הארץ-ישראלית, כרך א, עמ' 137-178.

ישי רוזן-צבי, בין משנה למדרש: קריאה בספרות התנאית, האוניברסיטה הפתוחה, 2020.

מירה בלברג, פתח לספרות חז"ל, האוניברסיטה הפתוחה, 2013.

יונה פרנקל, מדרש ואגדה, תל אביב 1996, כרך ג, עמ' 761-779. 7-761.

תמר קדרי, 'מדרשי האגדה האמוראיים', ספרות חז"ל הארץ-ישראלית: מבואות ומחקרים, יד בן-צבי, ירושלים, תשע"ח, עמ' 297-349.

יהושע לוינסון, הסיפור שלא סופר: אמנות הסיפור המקראי המורחב במדרשי חז"ל, ירושלים תשס"ה, עמ' 6-11, 29-44.

ענת רייזל, מבוא למדרשים, תשע"א, עמ' 116-105 (בראשית רבה), עמ' 126-135 (ויקרא רבה).

תמר קדרי, 'מדרשי האגדה האמוראיים', ספרות חז"ל הארץ-ישראלית: מבואות ומחקרים, יד בן-צבי, ירושלים, תשע"ח, עמ' 297-349.

ד' שטרן, המשל במדרש, הקיבוץ המאוחד, 1995.

י' פרנקל, דרכי האגדה והמדרש, עמ' 17-34, 235-242.

ארנון עצמון, 'בניי, היו קורין פרשה זו': עריכה ומשמעות בפסיקתא דרב כהנא, מאגנס תשפ"ב.

ישראל מ' תא-שמא, 'ר' משה הדרשן והספרות החיצונית', עמ' 5-17.

מתודולוגיות מחקריות:

מעברים ספרותיים וספרות משווה:

ג'פרי רובינשטיין, סיפורים תלמודיים: אמנות הסיפור, עריכה ותרבות, הוצאת הספרים של אוניברסיטת

בן גוריון, 2021.

ורד נעם וטל אילן בשיתוף עם מאיר בן שחר, דפנה ברץ ויעל פיש, בין יוספוס לחז"ל, יד בן-צבי, 2017.

Michal Bar-Asher Siegal, *Early Monastic Literature and the Babylonian Talmud*, Cambridge 2013.

שיח, מגדר ופמיניזם:

דניאל בויארין, הבשר שברוח, תל אביב תשנ"ט, 83-11.

חיים וייס ושירה סתיו, שובו של האב הנעדר: קריאה מחודשת בסדרת סיפורים מן התלמוד הבבלי, מוסד ביאליק 2018.

תאוריות של תיאטרון וביצוע:

יאיר ליפשיץ וישי רוזן-צבי, "תלמוד כפרפורמנס: סוגיית 'קרות הגבר' (בבלי יומא כ ע"ב-כ ע"א), אוקימתא ח (תשפ"ב), 117-87.

מוטיב:

דינה שטיין, 'בחיפוש אחר עזים תועות: דגמי גלות וגאולה', מדעי היהדות 51 (תשע"ז), עמ' 130-93.

כלים בחקר פולקלור:

גלית חזן-רוקם, רקמת חיים: היצירה העממית בספרות חז"ל, מדרש האגדה הארץ-ישראלית איכה רבה, עם עובד, 2008.

רטוריקה:

David Stern, "Rhetoric and Midrash: The Case of the Mashal," *Prooftexts* 1 (1981): 261-291 .

הרמנויטיקה:

Yael Fisch, *Written for Us: Paul's Interpretation of Scripture and the History of Midrash*, Brill 2022.

דניאל בויארין, מדרש תנאים: אינטרטקסטואליות וקריאת מכילתא, ירושלים תשע"א.

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 70 %
Submission assignments during the semester: Exercises / Essays / Audits / Reports / Forum / Simulation / others 30 %

Additional information:

